

Brno

Český rozhlas

BAREVNÝ ZPÍVAJÍCÍ SVĚT JAROMÍRA NEČASE

Přehlídka hudby na rozhraní žánrů
21.–23. 2. 2024 | Brno

**Slavíme
100 let**

Rozhlas naší
Moravy

Jaromír Nečas

Hudební skladatel, redaktor, znalec folkloru a cimbalista Jaromír Nečas (21. 2. 1922 až 25. 7. 2015) patří k předním osobnostem hudební scény dvacátého století. Srdcem byl nejbližší k lidové písni, vzděláním ke klasice, přesto se stal v roce 1952 v brněnském rozhlasu redaktorem tzv. „malých hudebních žánrů“. Toto označení tehdy zahrnovalo různé formy populární hudby, od dobových hitů po jazz.

V atmosféře kulturního i politického uvolňování v 60. letech 20. století Nečas vtahoval do rozhlasového vysílání mladé talentované představitele bigbítové vlny (za všechny jmenujme sourozence Ulrychovy či Aleše Sigmunda), stal se rozhlasovým dramaturgem špičkového jazzového orchestru Gustava Broma – a současně z vlastního zájmu studoval a posléze přednášel etnomuzikologii jako tehdy novou disciplínu. Na svých cestách do zahraničí (např. Polsko, Bulharsko, Albánie, Španělsko) se vždy vášnivě zajímal o tamní hudební tradice.

V 70. letech se redaktorsky vrátil ke svému milovanému folkloru. Ale otevřená mysl jej neopustila a v roce 1976 prosadil do vysílání vizionářský cyklus pořadů Barevný zpívající svět, do jehož přípravy vtáhl postupně vedle brněnského i další rozhlasová studia. Tak vznikl soubor pořadů o hudebních tradicích z celého světa o více než stovce položek. Podílelo se na něm mnoho tvůrců a odborníků z celé republiky. Jeho koncepce byla svobodná a nadžánrová, takže dodnes slouží jako pokladnice unikátních poznatků a ukázek hudby celého světa.

Vážení přátelé folkloru, milí návštěvníci či posluchači,

Český rozhlas Brno si letos připomíná významné výročí, 100 let od zahájení pravidelného rozhlasového vysílání v Brně a na Moravě. Tomuto jubileu jsme podřídili v zásadě celý rok, a to samozřejmě ve vysílání, kde budeme nejen vzpomínat, ale přineseme i několik nových pořadů. Zároveň ovšem chystáme bohatý program pro veřejnost, zajímavé výstavy a spoustu doprovodných akcí. A právě přehlídka hudby na rozhraní „Barevný zpívající svět Jaromíra Nečase“ je úvodní akcí, která oslavy stoletého jubilea odstartuje. Její první ročník jsme připravili s hrdostí a zároveň pokorou k velkému jménu a odkazu Jaromíra Nečase. Tři „festivalové“ dny představí nové rozhlasové nahrávky lidové hudby, umožní dialog odborné i laické veřejnosti na dané téma, propojí interprety s autory, redaktory a samozřejmě s posluchači, a také nabídne tři živé koncerty, které následně zazní i na vlnách Českého rozhlasu Brno.

Je vidět, že rozhlasová činnost je během celé historie široká, zahrnuje zpravodajství a publicistiku, hudbu, zábavu i poučení, natáčení mluveného slova či záznamy nejrůznějších vystoupení. Věříme, že letošní premiéra přehlídky „Barevný zpívající svět Jaromíra Nečase“ tuto paletu oprávněně doplňuje a založí tak novou tradici.

At se vám líbí i dobře poslouchá a necht' všem přináší skvělé zážitky!

Josef Podstata

ředitel Českého rozhlasu Brno

Rozhlasové Barvení Světa

...všichni ti báječní muži na létajících strojích, kteří viděli naši zemi z kosmu, řekli, že je naše země barevná. A my nemáme nejmenší důvod jim to nevěřit. My ostatní, kteří jsme v kosmu zatím ještě nebyli, víme, že Země je planeta zvuků. Ale jen málo víme o tom, kolika barvami hraje a zpívá...

To jsou úvodní slova pořadu Barevný zpívající svět, který připravoval do rozhlasového vysílání od poloviny sedmdesátých let Jaromír Nečas. Pořad, který i dnes – po téměř padesáti letech – udivuje svou otevřeností, pestrostí a schopností nabízet spojitosti ve zvucích a v hudbě, která nás obklopuje.

Pojďme si společně uvědomit aspoň část z obrovské hudební škály, která je naší součástí. Lidová hudba, ze které mnohé vychází, jindy inspiruje – a někdy je stálou, generace přetrvávající konstantou. Těším se na redaktorskou tvořivost, vzájemné inspirace i přátelská setkání. Jsem vděčným, že žijeme Barevný zpívající svět. A je dobře, že tyto barvy nám pomáhá tvořit i žít rozhlasová tvorba.

Jaroslav Kneisl
dramaturg přehlídky

Středa 21. února

19.00 | zahajovací koncert Na lidovou notu

Palác Šlechtičen, sídlo Etnografického ústavu Moravského zemského muzea, Koblížná 1 v Brně

Účinkuje: Cimbálová muzika Jury Petru, muzika Lud'ka Běťáka, Hornácká muzika Petra Mičky

Přehlídka hudby na rozhraní žánrů započne tam, kam v minulosti chodíval nejen Jaromír Nečas, ale kde se potkávali muzikanti, odborná i laická veřejnost. A kde bylo jedno z center brněnského folklorního kvasu. Zahrají a zazpívají ti, kteří s Jaromírem Nečasem prožili mnohé chvíle, ale i ti, kteří pokračují v duchu hranice překračujícího muzikantského tvoření. **Cimbálová muzika Jury Petru**, nezaměnitelného kyjovského primáše, kterého s Nečasem pojí nejen rok narození (narozen 1922, zemřel 1984). V muzikantské tradici svého „taty“ pokračují dva synové – houslista Petr a cimbalista Jiří. Koncert je příslibem představení také dalších pokolení významné kyjovské rodiny Petru.

Svébytný muzikant i znalec lidské duše **Luděk Běťák** je zase domovský spjat s obcí Osvětimany. Přistupuje k lidové písni jako k prostředku propojení s těmi, kteří tu žili před námi. Nesází na hlučný efekt. Spíše na ryzost a hloubku textů i melodií, které nám připomínají a odrážejí citlivé a citové prožitky životů nás i už dávno zmizelých. Také Luděk Běťák předává muzikantské tvoření dalším pokolením. Na koncertě zahraje mimo jiné se synem Janem. Ženský element vnese do koncertu Magdalena Říčná. Jako malířka a grafička umí pracovat s barvami a pocity. Na plátně – stejně jako v písňovém projevu.

Mladší generaci, ovšem v žádném případě ne začínající, na koncertě zastoupí **Hornácká muzika Petra Mičky**. Primáše a zpěváka, který je přímým pokračovatelem hornácké hudecké tradice. Jeho prezentace živého a žitého folkloru východomoravské oblasti nestojí jen na pocitu, či rodinném dědictví. Je důsledkem hlubokých znalostí a stálého objevování už někdy zapomenutých či všeobecným hudebním projevem zanesených písní, vyhrávek či primášských grifů. Petr Mička i jeho muzikanti hrají „echt“ Hornácko, ale nebojí se regionálních, žánrových i stylistických přesahů.

Několikagenerační hudební tvoření z různých regionů doplní i slova pamětníků slavných akcí „U Šlechticů“. A také besedování o tom, čím je pro nás lidová píseň a jak ovlivňuje naše bytí.

Čtvrtek 22. února

Přehlídka nových nahrávek hudebního folkloru z produkce Slovenského a Českého rozhlasu

Studio č. 7 Českého rozhlasu Brno, Beethovenova 4 v Brně

Základní kritéria vybraných nahrávek: Snímky vzniklé v rozhlasové produkci v letech 2022 a 23 o maximální délce 20 minut na každé studio. Lze uvádět studiové snímky i nahrávky z terénu či záznamy z koncertů či festivalů.

Program

Blok 10.00–12.00

Český rozhlas – studio Olomouc, prezentuje redaktorka Zuzana Blahunková

Český rozhlas – studio Plzeň, prezentuje redaktor Zdeněk Vejvoda

Slovenský rozhlas (RTVS) – studio Košice (Rádio Regina Východ),
prezentuje redaktor Milan Rendoš

Český rozhlas – studio Brno, prezentuje Jaroslav Kneisl

Přestávka

Blok 14.00–16.00

Český rozhlas – studio Ostrava, prezentuje redaktor Zdeněk Tofel

Slovenský rozhlas (RTVS) – studio Banská Bystrica (Rádio Regina Stred),
prezentuje redaktorka Miriam Kubandová

Slovenský rozhlas (RTVS) – studio Bratislava (Rádio Regina Západ),
prezentuje redaktorka Miroslava Záhumenská

Diskuse

19.00 | koncert Inspirace lidovou písní – autorská tvorba inspirovaná lidovou hudbou

Sál Konzervatoře Brno, tř. Kpt. Jaroše 45 v Brně

Účinkuje: BROLN se svými sólisty

Zpěv: Denisa Hanušovská, Kateřina Martykánová, Alexandra Pokorná,
Aleš Smutný, Kamila Tomšejová, Anna Urbaničová
Sóla: gajdy – Pavel Beck, flétna – Hana Šebestová,
klarinet a tárogáto – Petr Kavalír, cimbál – Jan Telecký,
perkuse a bicí nástroje – Ctibor Bártek
Orchestr řídí: Petr Varmuža

Dramaturgie koncertu: Pavel Trkan a Jaroslav Kneisl
Součástí koncertu je premiéra skladby Kodexy autora Miloše Štědrně.

Se stylizací lidové hudby se ponejvíce setkáváme v období národních hnutí 19. století, později především v tvorbě Leoše Janáčka a Vítězslava Nováka, kteří tuto skladatelskou práci povýšili na novou úroveň. Tato historizující, uvozující věta se ve vztahu k programu může zdát nadbytečná, ale naopak dokládá kořeny cesty, po níž skladatelé dokráčeli k práci, již známe z repertoáru BROLNu. Jeho vliv je totiž v této oblasti neoddiskutovatelný, a to i zapříčiněním originálních autorských skladeb od řady autorů 20. století.

Na koncertě uslyšíme velmi komorní i velkorysé orchestrální skladby inspirované lidovou písní, zkomponované přímo pro BROLN. Ať už se zaposloucháme do světové premiéry díla Miloše Štědrně nebo tónů jiných skladeb či úprav, program představuje různé způsoby, jakými skladatelé především 2. poloviny 20. století povyšovali lidovou hudbu a její odvozeniny pro koncertní pódia.

Mezi výrazné autory, kteří také tvořili pro BROLN patřili Arnošt Parsch a Miloš Štědrň

Pátek 23. února

Kolokvium na téma Jaromír Nečas a reflexe lidové písně v rozhlasovém vysílání

Studio č. 7 Českého rozhlasu Brno, Beethovenova 4 v Brně

Sté výročí zahájení vysílání brněnského rozhlasu je ideální příležitostí k ohlédnutí za jednou z nejvýznamnějších redakčních osobností této instituce – Jaromírem Nečasem (1922 – 2015). Rozhlasová tvorba významně ovlivnila společenskou hudbu posluchačů a zanechala výraznou stopu v oblasti lidové písně a hudebního folkloru. Rozhlas folklor nejen zaznamenával, ale také propagoval a ovlivňoval. Na počest Jaromíra Nečase se uskuteční kolokvium s názvem Jaromír Nečas a reflexe lidové písně v rozhlasovém vysílání. Umožní setkání odborníků na lidovou kulturu, znalců díla Jaromíra Nečase a rozhlasových folklorních redaktorů navazujících na jeho dílo. Kolokvium je otevřeno široké veřejnosti. Cílem setkání je nejen vzpomenout a vzdát hold obdivuhodnému dílu J. Nečase, ale také diskutovat o současnosti a budoucnosti folklorního rozhlasového vysílání. Právě dílo J. Nečase je v tomto ohledu vzorem.

Program

Blok 10.00 – 12.00

Jiří Plocek (redaktor, publicista, muzikant):

Jaromír Nečas – český prorok world music

World music jako pojmenovaný hudební fenomén se počala globálně rozvíjet od přelomu 80. a 90. let minulého století. „Hudba světa“ přivedla do značné obliby různé hudební tradice, stejně jako současné tvořivé amalgámy, které mísí tradiční prvky folklorní či etnické hudby s moderními rytmy a nástroji. Rozmachu world music předcházely od 60. let různé tvořivé impulsy a iniciativy vizionářů, před jejichž vnitřním zrakem se otevíral hudební svět v celé jeho pestrosti. Jedním z nich byl i brněnský rozhlasový redaktor Jaromír Nečas, jehož osobní cestu k pestré „hudbě světa“ si připomeneme.

Michal Škopík (Národní ústav lidové kultury):

Jaromír Nečas. Neúnavný hledač, audiovizuální archivář a ochránce kulturního dědictví

Ke všemu, čím Jaromír Nečas byl a k čemu záměrně i bezděky přispěl, patří také úloha završitele a ochránce desítek let práce hudebních redaktorů, kteří se v brněnském rozhlase zabývali lidovou písní a hudbou. Symbolickým svorníkem této málo známé úlohy se stalo zpracování a digitalizace rozsáhlého historického fondu zvukových záznamů ze strážnického festivalu (1946–1985). Původně skromněji pojatý úkol digitalizace výběru („zlatého fondu“) postupně nabyl ambicióznější rozměr – důkladného zhodnocení a záchranu historického fondu záznamů tradiční hudby a folkloru, tedy naplnění poslání audiovizuálního archiváře.

Zdeněk Vejvoda (Akademie věd ČR):

Hudební folklor ve vysílání Československého a Českého rozhlasu

Lidová píseň a lidová hudba byly součástí rozhlasových programů od samých počátků a ve vysílacím schématu stanic veřejnoprávního média jsou přítomny až do současnosti. Aktuální otázky, které vyvstávají na pozadí historicky orientovaného výzkumu, se týkají vlivu instituce na vytváření obrazu lidové kultury, role významných osobností, zpětného působení rozhlasového vysílání na „terén“ či proměn estetického vnímání a způsobů zpracování lidové hudby.

Barbora Turčanová (Etnografický ústav FF MU):

Vliv rozhlasového vysílání na venkovské dechové kapely

Príspevek se věnuje popisu procesu proměny znění a repertoáru venkovských dechových kapel na Slovácku, v němž sehrála významnou roli produkce Československého rozhlasu Brno. Tuto proměnu zaznamenal ve svém rozhlasovém vysílání také Jaromír Nečas

---

Přestávka

Blok 14.00–16.00

Zdeněk Tofel (redaktor, hudební režisér, muzikant):

Spojené ruce i srdce folklorních bardů v rozhlasovém vysílání

Společná cesta po folklorním chodníčku od Jaromírů Nečase, Gelnara a Dadáka přes Věru Šejvlovou a Jana Rokytu v současnosti. Též s úctou k Ivo Stolaříkovi, který stál u zrodu folklorního vysílání v ostravském rozhlasovém studiu. Metamorfózy tradice lidové písně a současnému uplatnění v mediálním prostoru, vycházející z činnosti kapel a souborů nejen z žánru folkloru.

Marta Toncrová (Akademie věd ČR):

Rozhlasové relace jako forma popularizace lidových písní v činnosti ČSAV

Zveřejňování výsledků odborného bádání v etnomuzikologii (výběr témat a hudebního materiálu, příprava průvodních textů) prostřednictvím rozhlasových pořadů ve druhé polovině 20. století představovaly v rámci spolupráce s rozhlasem součást činnosti pracovníků brněnského pracoviště tehdejšího Ústavu pro etnografi a folkloristiku ČSAV (dnes Etnologický ústav AV ČR).

Miroslava Záhumenská (Slovenský rozhlas – RTVS Bratislava):

Spolupráca slovenských a českých rozhlasových redaktorov pri tvorbe cyklu Pieseň v srdci zrodená

Cyklus Pieseň v srdci zrodená je dieťaťom dlhoročného banskobystričského redaktora, ale aj hudobného skladateľa a upravovateľa ľudovej hudby Vojtecha Tátoša (1935–2008). Do určitej miery mohli tieto relácie suplovať encyklopédiu osobností ľudovej kultúry, ktorú nemáme dodnes. Medzi tvorcami jednotlivých dielov cyklu sa pochopiteľne objavuje aj meno Jaromíra Nečasa (1922–2015).

18.00 | koncert Na pomezí žánrů

HaDivadlo, Palác Alfa, Poštovská ulice 8 v Brně

Účinkují: Iva Bittová, Marian Friedl a MiniBaroshi,
Stano Palúch s projektem Stromoradie, sbor Milánosz,
HM Martina Hrbáče s Jiřinou Mikloškovou

Průvodní slovo: Břetislav Rychlík a Jiří Plocek

Koncert je symbolickým vyvrcholením prvního ročníku pestré hudební přehlídky, která se koná u příležitosti 100. výročí zahájení rozhlasového vysílání z Brna a současně navazuje na vizionářskou hudební filosofii legendárního rozhlasového redaktora Jaromíra Nečase (1922 – 2015).

Nečas se stal doslova prorokem eklektické hudební oblasti, které se deset let později začalo říkat world music a stala se celosvětovým fenoménem. Jeho jádrem je niterný zájem o etnické hudební tradice a využívání jejich inspirativní síly v průniku s dalšími hudebními žánry – alternativou, rockovou hudbou, jazzem a klasikou.

Tato filosofie je také dramaturgickým klíčem k našemu koncertu. Na jednom pódiu se tu představí muzikanti a zpěváci reprezentující zemitou tradici s těmi, kteří s ní nakládají volněji, popř. přímo přetavují folklorní prvky do vlastní tvorby.

Pomyslnou „kotvou“ programu bude bezesporu vystoupení horňáckých muzikantů pod vedením cimbalisty **Petra Pavlince** s primáškou legendou **Martinem Hrbáčem** a zpěvačkou **Jiřinou Mikloškovou**. K tradici Nečasem obdivovaných východoevropských a balkánských lidových sborů se již po léta hlásí soubor **Milánosz**, jehož interpretační těžiště sice spočívá v ukrajinských vícehlasech, ale vypravíme se s ním třeba i do Bulharska. Karpatskou horskou kulturu v unikátní instrumentální i vokální podobě představí multiinstrumentalista **Marian Friedl** s kontrabasistou **Martinem Kociánem** (MiniBaroshi). Mezinárodně uznávaná zpěvačka a houslistka **Iva Bittová** je pojmem sama o sobě. Stále neúnavně a osobitě hledá a propojuje silné hudební inspirace s vlastní improvizací tvorbou. Žánrově nejrozkročenější je nový projekt Stromoradie slovenského etnojazzového houslisty **Stana Palúcha** a jeho virtuózních spoluhráčů (cimbalista **Marcel Comendant**, kontrabasista **Peter Korman**, zpěvačka **Simona Hulejová**).

Programem provázejí **Břetislav Rychlík** a **Jiří Plocek**, blízcí přátelé Jaromíra Nečase, kteří tento neobyčejně pestrý hudební svět propojí s nečasovskou legendou.

První ročník rozhlasové přehlídky Barevný zpívající svět Jaromíra Nečase by se nemohl uskutečnit bez podpory a spolupráce mnoha subjektů.

Vedle pořádajícího Českého rozhlasu Brno to jsou:

Jihomoravský kraj

Moravské zemské muzeum Brno

CED – Centrum experimentálního divadla, HaDivadlo

Konzervatoř Brno

Brněnský rozhlasový orchestr lidových nástrojů

Speciální poděkování patří:

Renému Zavoralovi, Kateřině Konopáskové a Josefu Podstatovi (Český rozhlas)

Jaromíru Ostrému

Jiřímu Rohelovi (použité fotografie)

Jiřímu Plockovi a Břetislavu Rychlíkovi

Miloši Štědroňovi

všem účinkujícím, rozhlasovým redaktorům,
stejně jako návštěvníkům a posluchačům

BAREVNÝ ZPÍVAJÍCÍ SVĚT JAROMÍRA NEČASE

Brno 2024

Pořádá Český rozhlas Brno

Dramaturgie: Jaroslav Kneisl

Spolupráce na dramaturgii: Jiří Plocek, Josef Podstata, Břetislav Rychlík,
Pavel Trkan, Barbora Turčanová

Produkce: Irena Halová, Bohdana Havránková, Dana Lachmanová,
Jolana Middletonová, Milan Zelinka

PR, web: Radek Bortlík, Julie Kalodová, Ludmila Opltová

Texty: Jiří Čevela, Jaroslav Kneisl, Jiří Plocek

Fotografie: Jiří Rohel, Khalil Baalbaki, archiv Českého rozhlasu, archiv účinkujících

Zvukový záznam akce: Michal Zelinka, Peter Javorka

Video záznam závěrečného koncertu: Avidis

Technické zajištění: Martin Kozlovský

